Mai 5
1934
№ 103 (1164)
DEEDE-YDE KOTO
Ceentersojuuziin, 19.

Gazar byriin proletaarnar, negedegtii!

BUR-MONGOLIIN YNEN

BK(b) Namiin Bur-Mongoliin MK, BMASSRiin TGK ba Burprofsoveediin eder byriin oorgan

„Keblel sonin bol gancakan kamtiin agitaatar bişe, gancakan urtal nebtergegçe bişe mən basa kamtiin emkidkegçe mən“ (LEENIN)

Bolşoviigiin keblel son'nii edər

Mənəedər komuniis kebleliin sain edər mən komuniis [ke]blel sonin bol ene edər əəriingəə daiçalkui çadabari, [ə]iingəə namiin garta ali tukai kycetei zebseg bolzo, an[g]in temeceliin ba kədəlmərіçən niitiigi elsyylen emkidkeze [so]cialiizmiin ilaltiigi ali tukai tolgoilon baisanaa şalgaza [ba]enaa. [K]eblel sonin bol gancakan zebseg bəgəəd, tyynii [z]aar namiin edər byri. ceg byri kədəlmərіçən angitai əəs[ə]təə kere glegdeke keleer jarilcaza baina. Angi ba nam [k]joriin koorondoki sedkeliin utaça zalguulka bişe arga [ze]bseg ygei azai. Bişe tiime nugarkai aparaad jərə delekein [a]galida baidag ygei (Staalin).

Jərə kəgəlmərіçənii keblel sonin bol ankanaas bii [bo]lkodoo (arad niitiin) demokraad ba socialiis kədəlgəənt[e]beki barisaataigaar jabaza jiresen bəgəəd anka tyryyn [a]jərənkii demokraad» bujuu byrzyi demokraadiin erke [ə]ləəgiin kədəlgəənəəs garasaar ecesiin syylde ynekeer [pr]oletaariin kədəlgəəndə orozoi.

Tiime bolkodoo komuniis keblel soninii tyyke bol [kə]dəlmərіçən angiin ba namiin kəgzəliin tyyke mən juma.

Manai bolşoviig namiin "praavda„ sonin bol anka 1612 [o]ni main 5 nii edər bii bolson gabijaata tyyketei bəgəəd, [ə]l "praavda„ soninii gabijaata tradiiciigi dagaza: tyynii [ə]inceviin talaar eblereçegyi joso, daiçalkui udka, olonaa [a]lgesen aldar, ulas təriin talaar kurca ba ile todo nairuul[g]dani manai soveed kolbootiin bykii soninguud suralcaza [ba]ina.

Soveed ulasiin ba manai respyyblikiin tuilasan aguu jike [a]mzaltanuudiigi bolşoviig kebel soninii amzaltaaç jaabaç [s]agaaralaza bolko ygei juma. Jyyn gekede? sonin biçeg [ə]l namiin garta ton karca, ton kycetei zebseg mən [bə]gəəd, olo niitiigi emkidkeze. angiin temeceliigi tolgoilozo [b]aina.

Gebeç manai respyyblikiin sonin biçegyyd, ilangujaa [B]uriaad mongoliin ynen" jikeken dutuu dunda zyilyydtei [ba]ina. Zişeelkede operatiiv kədəlməri jikeken sula, sonindo [b]ilogdoson zyilyydiigi kysendeni uruulka jabadal ton kan[g]altagyi, kədəlmərіçən kədəə biçegçedtei yrgelziin kədəlm[əri] ygei, bolşoviig əəsədiin şyymzeliigi udaridan tolgoilokiin [t]aar mən dutuutai baika juma.

Ene bygediigi şuud zasaza gyicedkeke odoo ederiin [zo]rilgo mən baina.

Manai keblel, soninii urida odoo jikeken kariuucalgata [zo]rilgo baina gebel: kabariin tarilgiigi 12—15 konogiin [so]gacaa dotor erkim sain çanartaigaar dyyrgeze gaa byriees [10]—12 ceentnir urgaca kylieegeed, azalta edər byriin 10—[20] klg, talka kubaaka gesen kamagiin çukala zorilgo baina.

Tarilga jerənkii deere ekilseer 7—8 konozo baisan bo[l]oç josotoi bolşoviig teempe ygei baina. gazar tariaalangiin [a]rdiin komisaarnuudiin main kojoriin medeegeer respyybl[ik]e dotoroo zəbkən 16. 9% gyicedkegdesen baina. zarim ai[m]agta tarilgiin təsəbiigi toogiin talaar gyicedkekiin koinoos [ka]rmaigaad çanarligi martadag uçaruud baina.

Ene bygediigi jabuudtaa zasaza togtooson bolzor coogoo [er]kim sainaar gyicedkeke josotoi, ene keregte keblel son[ini]i udka çanar ba byteeke yygerni aikabtar jike baina.

Manai respyyblikede kabariin tarilgaas baga bişe suuri [ke]lsen mal azal baina. Tiime tula mal azaliigi sainaar kara[ca]təlnyydiigi 100% tylzyylen abka ba ene maliigi 100% [t]oondo uruulka kamagaas karuucalgatai zoriilgo mən boina.

Keblel soninii gol çukala bolgoko zyil bol namiin 17 du[g]aar kuraliin bykii şiidkeberiiigi olon niitede gynzegiigeer [a]lər byri nebteryylke ba beelyylen gyicedkeke zorilgo [ba]ina. Ene talaar manai sonin biçegyyd jikeken dutuutai.

Deere dursagdasan dutuu dunda zyilyydiigi jbuudtaa [za]saza, byri jike ilalta tnilakiin teləə temeceke.

BURIAADIIN KEBLELIIN KƏGZƏLTƏ

Kədəlmərіçən angiin bolşoviig keblel sonin bol manai BK(b) Namiin tyykede maşa jike kereg yyrge byteesen gyn udka çanartai baina. Bolşoviig josonii keblel sonin geeçe proletariaad ba tyynii namiin kapitaliizmtai temeceze ilasan temecelde tuiliin çukala kurca zebsegeni baisan. Mən tere mete kədəlmərіçən angiin dundaç yzegdesen e'deb kelberil ba zizeken byrzyiligiin nələətei temeceke jabada'da, bolşoviigiin keblemel sonin bol aguu jike kereg byteesen baika juma.

Gazariin bəmbərcəgiin zurgaanii negen kubi deere socialiizmiigi boskozo, angigyi belgəmiigi bodo tooroni baiguulza baisan manai SSSR iin keblel sonin bol BK(b) Namiin udaridalgaar socialiis baiguulaliin froonto deere maşa jike udka çanatai kereg byteeze baisan zebseg mən gebel zokino, Bolşoviigiin keblel geeçe-teg təmən azalçan aradiigi namiin zianeni şugamiigi şuud barimtalan bejelyylze, socialiizmiin teləə temeceke temecelde udaridan elsyylegçe „kamtiin agitaacaça, kamtiin surtal nebteryylegçe ba kaar barika bişe, kamtiin emkidkegçe mən" bolson baina. Θdər byri keblegden garça baigaa təmən saja keseg gazeeta, zurnaaluud ba debter plakaad byken. angiin daisanligi ba tyynii aagintanar eldeb oportuniistnuud, zabkai koirog etegee diiлi cokiko cokilto bolno.

Kapitaalta sisteemiin sandaran emekirçe, amaraar multarçagyi kara kriizisiin mukar nekəndə orood baikada kazuudani baisan socialiis sisteemete manai SSSR-iin aza akui ba erdem sojol edərəəs edərtə eruin kəgzəzə baikiin kamta, zebləltə ulasiin keblel sonin bol mən gaikamşagtai kurdan tee mpeer kəgzəzə baisani ken bykende ton ilete azai.

Enyynii dunda, manai Buriaad Mongoliin keblel bol basal jike kəgzəzə, ugaa gyn dabalta gyicedkeliigi tuilasan baina. Manai Buriaad Mongol ulasta kebleliin kereg bol yreendee, zebləltə zasagiin togtosonii koino ərgən kəgzəltiin zamda oroson bəlei. Mənəə edər manai buriaadiin yndesenii keblel bol olon niite azalçanii keblel ynekeeree bolzo, buriaad kelen deere gardag keblemel yge bol socialiis baiguulaltiin nege ton çukala zəmseg bolzo çadaba.

Buriaad Mongoliin yndesenii kebleliin syyliin arban zil dotor kəgzəsen kəgzəltiigi toogoor todor koilon karuulbal-iime baika juma.

1923 ondo manai B. M. ulas dotor 2 gazeeta, 1-2 zurnaal garça baisan ba ede gazeeta zurnaanuudiin kesegiin too (tiraaza) bol araikan 4 mingaad kyrke baisan enyynii zişeegi kelebel: 115 kynde 1 keseg gazeeta kyrteke baigaa.

2934 ondo respyyblikiin gazeetanuud-3 aimagiin gazeetanuud 13 MTS-sovkooziin ulas təriin keltesiin gazeeta-2, yiledberiiin gazarnuudiin keblemel (olon kesegeer gardag) gazeetanuud-3. kamta keblemel gazeetanuud-21 bolson baina. Edenii tiraaza bol kamta 40 garan mingan keseg bolno. Zişəeleed yzebel 12 kynde 1 keseg gazeeta kyrtene. Ene joso or 10 zil dotor manai kugcaaata kebleliin too bol 10 dakin jike bolson baina. Tyyrees gadna odoo 3 zurnaal gardag ba əngərsən zilyydte garsan zurnaaluudiigi kamtalaad yzebel keden zuugaad kebleliin kuudasan garsan baika juma.

Basa manai keblel bol çanariin talaar nileed jike kegzəsen baina. Keblel soninii emkidkeke çadabari maşa jike bolson ba kerbee tyryyşiin yjede kədəlmərіçən kədəə biçegçediin too arai geze nege kojor zuugaad baisan bolboç, odoo manai respyyblikiin, aimaguudiin ba olon kesegeer gardag gazeetanuud bolon kaniin soninuudiigi tolrozo keden mingan tooto idebkitei kədəlmərіçən kədəə biçegçed elsen zagsasan baina.

Nom debteriin kebleliigi abaad yzejəa. Manai respyyblike dotor 1923 ondo kebleze gargasan nom debteriiin toogi 1933 onlikitei zergeiyylen yzebel:

	1923 on	1933 on
Debteiiin too	7	123.
Kebleliin kuudasanii too	10	351.
Kesegiin (tiraaziin) too	11,500	336,000

Enyyn deerees medekede 1923 ondo araikan 7 debter garsan baigaad 1933 ondo 123 debter gargagdakadaa 10 zil dotor 17,5 dakin nemesen ba kebleliin kuudasanii toogiin talaar, 35 dakin nemebe. Kesegiin toogiin talaar, kerbee 1923 ondo gargasan debternyyd 41 kynde 1 debte kyrteke baisan bolboç, 1933 ondo gargasan debternyyd 3 kynde kojor debter kyrteke baina. 1923 onoos ekilen 1934 on kyrter 10 zil dotor manai respyyblikete kebleze gargasan nom debteriin toogi kamtalan yzebel:

	Kamta	t. d. buriaad kelen deere
Debteriin too	710	583
Kebleliin kuudasanii too	2166,5	1627
Kesegiin too	2,098,700	1 877,500

Enyyn deerees medekede 10 ziliin torşo dotor nom debteriin kesegiin too bol, kyn (amin) bykende 4 keseg şakam kyrteke ba tyyn dotor buriaad kelen deere gargagdasani (buriaad kyn bykenii 7 debter ilyytei kyrtene.

Ene toonuud bol manai respyyblike dotor kebleliin keregiin gaikamşagtai, tyykede urid yzegdeegyi jikeer kəgzəsənii bodoto gerçe mən. Zəbləltə buriaadiin yndesenii majagta socialiis udka çanarta kebleliin iime aguu jikeer kəgzəsən uçar bol imagta proletaariin digtatuurata zəbləltə zasagiin açagabijaa mən ba BK (b) Namiin yndesenii tukai Leeninii bodolgiigi ton zəbəər bejelyylsenii bodoto yre mən azai.

Buriaad Mongoliin azalçanii erdem sojoliin kire kemzeenii ali zergeer kəgzəzə baisaniigi karuulka nege barimta bol, azalçan aradiin nom debter keregleke jabadaliin zilees zil byri ulam jike bolzo baisan uçar mən. Ene uçariigi too goor karuulkiin tula B M Ulasiin nom debter kudaldaka gazariin syyliin 6 zil dotor nom debter kudaldasanii medee (dinaamikiigi) abça yzejaa:

1928 ondo—88,948 təkerigiin.
1929—„— —154,768 təkerig
1930 „-239, 350 tək.
1931-„-430, 566 tək.
1932 „-624. 235 tək.
1933-„-698, 714 tək.

Enyyn deerees medekede 1928 onlikioos, 1933 ondo (5 6 zil dotor) buriaadiin azalçanii nom debter keregleke jabadal 8 dakin jike bolson baina.

Urida bydyylig karankui kocorson Buriaad Mongol azalçanii erdem sojoliin kurdaar kəgzəkə jabadal ba buriaadiin kebleliin kycezen delgerçe olon niitiin çanartai bolko jabadalda ton jike tusatai tylkigçe bolko negen çukala faagtor gebel, malça tariaaça buriaad azalçiin jariaanii kelen deere yndeselze zokiooson oilgogdocotoi şine kelen ba latazuulsan şine yseg biçeg keregleke jabadal mən azai.

Jərə tobçolon kelebel manai Buriaad Mongoliin yndesenii keblel bol, maşa jike gyicedkel dabaltanuudiigi daiçalkii amzaltataigaar tuillaza, edər əngərkə tusam ulam, ulam ərnin kəgzəzə baina gebel zokino. Mən enyyniigee kazuugaar manai kebleliin kereg bol nileed olon dutamag zyilyydtei ba zarim salbarinuudtaa osoldol tasaldaluudtai baina.

Uçar iimiin tula manai bolşoviigiin keblel sonin bol dutuu dunda zyilyydee jabuud dundaa şuud zailuulan usadkaza, byke delekein proletaarnariin udaridagca bolkonək. Staalin tyryytei BK(b) Namiin TK ba namiin kizaariin bolood mozliin komiteediin udaridalgaar, kojordugaar taban zil dotor angigyi socialiis bəlgəmiigi baiguulka jike temeceliin tyryyn zergede daiçalan zagsaza, angiin daisadiin ylegdel ba tyynii aagintanariigi şyymzeleliin dələər kairan buta cokizo tyykete jike yyrgejee ulam jike amzaltataigaar byteeke josotoi.

C.D.

Kojordugaar ziliin urislamza zakilgada kozomdogçod, Kori, Jaruuniin aimaguudaas zişee abagtii

Urislamza zakilgiin apreeliiin 4-nii medeegecr, respyyblike deeree kinaka toonii 69,2 kubi gyicedkegdeketei kamta Koriiin aimag 102,5 kubi Jaruuniin 100 kubi ba Kabaansk 99,8 kubi kinaka toonuud iqi gyicedkebe.

Uul aimaguudiin bodoto amzaltanuudiigi bejelyylsenі, ulas təriin nebtereliin kədəlmeriigi ylemze sainaar jabuulsan ba socialiis məriiceəgi delgeryylze, azalçad kolkooznuud kolkoozniguudiin ba kedəlmərіçediin koorondo keree bataluulsan baina.

Gadna Koriiin aimagiin Anaagiin, Ynegetiin, somsoveeduud byri tyryylen byke karaad gdasan toonuud in zakilnuudiigi apreeliin 20 kyrter dyyrgesən ba bolzoroos uridçalan 370 tək. urislamziin tələ bəriiigi uruulsan baina.

Dursagdasan amzaltanuudiigi oroilkatai kamta basa Koriiin aimagiin Ydiin, Deede Taalisiin ba Koriiin somsoveeduudta bolşogyi alduunuudiigi gargasan gebel: kolkoozniguudta tus byriiin 30 tək. urislamza zakilgiin katuu daabarinuudiigi egesen ba zarim kolkooznuudiin dunda tuskai kolkooznigudiin kabaadalga ygeigeer, kolkooziin pravleeni geşyydiin snils kiigi zokioogood, əəsədəə zakilgiin toonuudiigi tabisan g. m. uçaruud baisaniigi zasagdasan baina.

Caaşaa bykii respyyblike deere uriasla zakilgiin jabaca ton kangaltagyi baina gebel, zarim aimaguud mənəə kyrter kubilaltagyi Zişeelebel Zakaaminii aimag oroidoo 17,0% Bauntiin-21,4% ba M Şiberiin—23,9% gyicedkeed suunad.

Uul aimaguudiin zigsyyritei kozomdoson şaltagaani, urislamza zakilgiin kədəlmeriiigi cegnelgyi, Zəndəə bytekiin zamaar jabuulsanii yre mən Aimagiin nam soveeduudiin emkinyyd bol uul buzagai baidaliigi tabisanii gemyydiigi byrin daaka josotoi.

Tyynees gadna, mənəə edər respyyblike deere yldeed baisan urislamza zakilgiin dutuu 30,8% ene darui gyicedkekiin byke nam soveediin emkinyydiin ujalga. Basa uridlan jabasan aimaguudiin sain dyrşeliigi bykii aimaguud əəsədiingəə kədəlmerida keregleke çukala baina.

R. C.

Urislamza zakilgiin medee Main 4-nii edər

Aimag rajoonuudiin nere	Kinaka tooni	zakiza gyisedkeseni	Proceent.
Aga	439,0	164,0	37,4
Alair . . .	519,0	173,0	33,3
Bargazan . .	390,0	256,0	65,5
Baunta . .	341,0	73,0	21,4
Bookon . .	313,0	98,0	31,3
Tarbagatain	330,0	180,0	47,4
Jaruuna . . .	309,0	309,0	100
Zakaamin . .	216,0	37,0	17,0
Kabaansk . .	371,0	370,0	99,8
Kiaagta . .	526,0	173,0	32,9
M-Şiberiin .	289,0	69,0	23,9
S Baikaliin .	156,0	63,0	39,9
Selenge . .	546,0	372,0	57,6
Tynkenii . .	403,0	223,0	55,3
Kori	394,0	404,0	102,5
Ordiin adag	473.0	247,0	52,2
Kedəə azaltanda kamta	6165,0	3211,0	52,1
Deede-Yde .	2119,0	2475,0	116,8
Troiskosaavsk	123,0	114,0	92,7
Misoovsk .	43,0	44.0	100,2
Kamta	2285,0	2633,0	115,2
Respyyblike deere kamta	8450,0	5844,0	69,2

Komsomoollin kycilgi zebeer kubaagaa edii

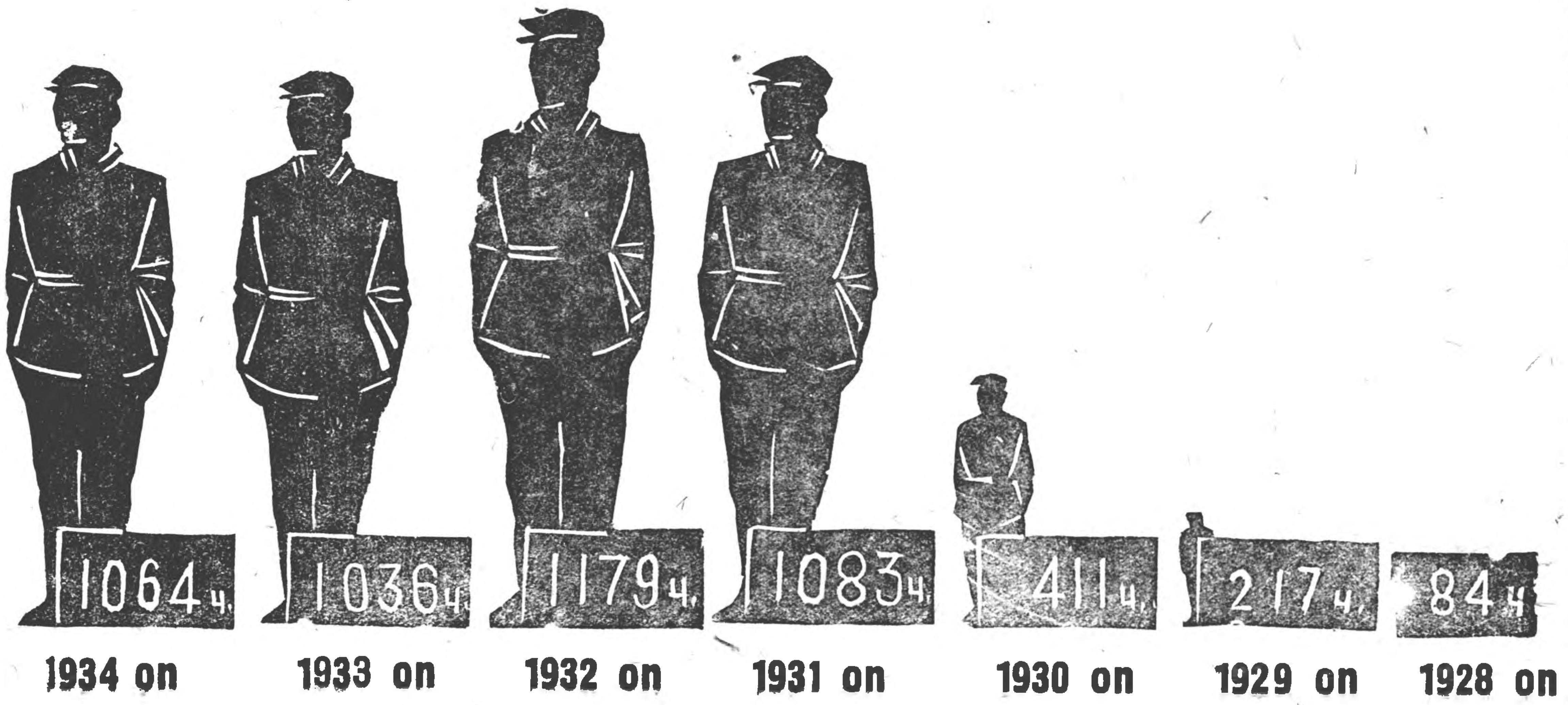
Agiin aimagiin komsomooliin emkinyyd əəsədiingəə emkiiigi şinedken baiguulkiigi apreeli 18 aas ekilze jabuulga kiize baina gebeç, komsomooliin kyciigi azal yiledberi deere zebəər kubaan tabika jabadaliigi bodoto deereni bejelyylze çadasangyi juub gekede:

Agiin aimagiin komsomooliin emki bol, 25% kycee malazaliin brigaada deere egesen baina. Ene ton jike dutamag zyil. Tus aimag bol respyyblike dotoroo negen jikeken malazaltai aimaguudiin negen bolno.

Uçar iimees Agiin komsomool bykii kədəlmərləə şinedken tabiza, kycee zebəər kukaan kabariin tarilga ba maliin təl abalga, oroonii kampaaniuudiigi ilaltataigaar amzakani ene ederiin zorilgo mən.

F. Ç

Buriaad-Mongoliin Ynen sonindo biçegçediin kəgzəltiigi karuulsan diaagraama

Tarilgaa10-15 eder dyyrgeke

Ɵgleenii berenkiigees yd·şiin boro karaan kyrter kedelke

Kedelmeriiin ederiigi gyiced keregleze ba azaliin sakilga ebdesen loodornuudtai eri temeceze tarilgiin noormo eder byri dyyrgeke

Tarilgiin FROONTOOS

Seejelkeer tarika teeknike medenegyi

(Manai tuskai biçegçees)

Apreeliiin 28 nii eder aimag dotoroo 1342 ga tarilga tarigdazai, Tarilgiin teseb 17,5 proc. gyicedkegdebe.

Tarilgiin teempe bol eşee sulaşag baina. Zarim kolkooznuud ba kolkoozniguud bol eder byriiin tarilgiin noormoo gyicedkenegyi.

Tarilgiin seejelkenyyd ba tylike toson kyrne ygei dutaza baina. Niite deeree tarilgadaa apreeliiin 24 eder ekilbe.

Kolkoozniguud bol seejelkeer tarika teeknikiigi medenegyi. Uçar iimede Agiinkin bol tarilgiin kedelmeriigi çangadkaka tukai eris kemzeenyydiigi abka josotoi.

Gr. Çimedyyn

Brigadiiriin karuulda baikaar Cag geiçe juu?

(Manai tus. biçegçees)

Selengiin aimagiin Tamçiin, Jereegiin selendyymiin somonii zarim kolkooznuudta tarilgiin kedelmeri bol ton jike teempeteigeer jabaza baina.

Aimag dotoroo 2573 ga tariqdaad baina, 9 somonuud bol medeegee ilgene ygei.

Jeree somonii Voroşiiloviin neremzete arteeliin tyryylegçe bol pooli deere kedelzo baigaa brigadiiraa duudaza acaraad nege seni karuulda tabisan ba nege edeтni ebesende ilgesen baina.

Uçar iimede, aimagiin namiin komiteed ba gazariin tasag bol ene kolkooziin tyryylegçe jaakadaa iigeze baisaniigi şilgaza, zemede kabaaduulka tosotoi.

Ganzuurov

Kagalalga ba boronoilolgiin koorondoki tasaraltiigi usadkaka

(Manai tuskai biçegçees)

Deede yde koto şadariin Ibalgiin som soveediin Kominteerne geze kedee azakuin arteel bol ene ziliin niuurta kamta deere 580 ga eldeb tereliin tarilga kiike teseb tei baisan.

Deereki tesebee cag bolzortoni çanar saintaigaar gyicedkekiin telee tus kolkooz bol bolşoviig jo onii beledkel kiize tarilga daa apreeliiin 20-nii ederees ekilen orson baina.

Tariaan azaliin yrgelziin gurban brigaada bol socialiis merliceenii ba udaarnigçalgiin meetediigi ergeneer keregleze bolşoviig josoor kedelsenii açaar arban konogiin torşodo tarilgiin tesebee 70% gyicedkeed baina. Gekees gadna gol oroosoto tariaanii tarilgiin teseb cem gyicedkegdeed, menee ovioos ba griçyyke tarigdaza ekilbe.

Apreel'iin 20 oos koişo menee kyrter yrgelze dulaan saikan ederyyd bolzo baisan uçaraas tyryyşiin ederyydte tarigdasan tariaanii eşeni bultaika deteleed baina.

Kominteerne arteel bol engeregçe zilde ene kirede oroosoto tariaanii tarilgaa dyyrgekees baitagai karin saja ekilze baisan azal. Yygeer baicaabal tarilgani erte ba bogonikon bolzorto engerze baina şuu. Pooli deeree azal kedelmeriee zebeer emkidkeze, azaliin sakilga zarçamiigi çangadkasan ba ilangujaa mo idoo sainaar tezeeze, unaza baisanii aşair Kominteerne kolkooz bol somon dotoroo tyryylze jabana.

Geke. zuura „Kominteerne arteeliin gurban brigaadani menee yjede kamta deeree, 386 ga gazar kagalaad, 367 ga gazarta tariaad baikadani boronoilson gazarni araikan 273 ga geke juu 47 proc. bolno.

Yyn deerees baicaaza yzekede kagalalga ba boronoilolgo kojoriin koorondo niieed jikeken tasaralta bolood baina azal. Uçar iimede tus tasaraltiigi darui usadkaza, kagalalga ba boronoilolgo kojoriigi ab adalikanaar jabuulka keregtei.

R.

Kulagaiça Geninii tukai yliger

(Koriiin tuskai biçegçees)

Dunda Kudanii somonii Moolotoviin neremzete arteer bol nileed tomokon kolkooz bolno.

Ene zilde 258 ga tarilga kiike tesebtei aadla tyvniigee 4 brigaada jabaza gyicedkeke g. m. kooson teseb zokioogdoson baika juuma.

Tarilgada ali kire beledkebe geze tyryylegçe L. Geninii gedegtei jarildaka la bygede belen-100-proceent, bolbo, apreeliiin 22 oos tarilgadaa garkamnai geze kelbe.

Tyryylegçe Geninii ygeni ker ynen baigaa juumaab geze karaad yzekede tiime bişe, yge deere gyiced bolboç ynendee alaga baiba.

Apreeliiin 21 nii eder geke juu Geninii kelesenii josoor tarilgadaa garkiin urida ederni tarilgiini beledkeliigi aimagiin komisaar şalgaza yzekede bykii maşiina zemsegeni usan şabar coo ebderkei kebteze baiba.

Boronoi ygei tula, boronoi kiike geze kojor ebegediigi tabisani tede kojor saja kusaa beledkeze derben modo kolboko geze tekieereze baiba.

Tarilgiin uridatai bykii moridoo amaruulka josotoi baisan aadla karin kolkoozniguudani keden olon kazaar moriduudiigi unaad ail koorondo keseze jababa.

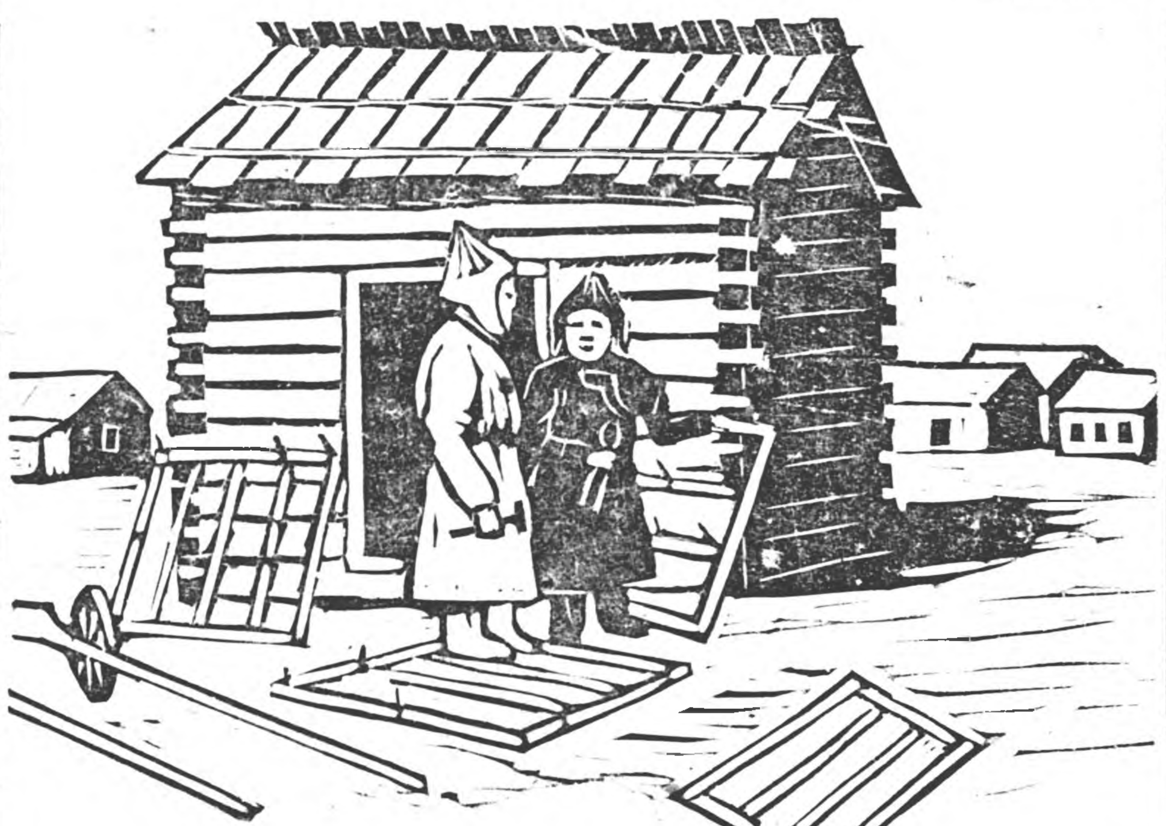
Nege geegterte keden kiilo yre tarikaa Geninov medene ygeii jere kudalaar kelke gebeç aimagiin komiisaas tybegşeebe.

Maliin tel abalqani men iime muugaar jabaza baina.

Kudalça Geninii işyyrite azal tukai aimagiin emkinyyd ankarka josotoi.

Kudalça Geninii tukai yliger kuriaanguigaar iime baina.

D. D.

Moolotoviin netemzete arteel apreeliiin 21-nii eder bornoigoo zasaka geze baina geişe.

Badmazabiin Galsan eeriingee yyrgiigi sainaar dyyrgeze jabana

(Koto şadariin zoono).

„Kominteerne" arteeliin № 3 brigaada dotoroo kolkoozniguud udaarniguudiin respyybl kiin gurbadugaar kuralda suuls san teleelegçe nek. Badmazabiin Galsan gedeg kedelze jabana.

Neker Badmazabiin bol 1930 ondo kolkoozoto orson cagaas koişo menee boltor kolkooz dotoroo ynen cekeer kedelze ba kolkooziin zeerniigi narin çangaar sakiza jabadag, Badmazabiin bol eerdeetee daalgagdasan azal kedelmeriee sainaar bytеesenii telee keden dakin şagnagdasan.

Menee Galsan bol № 3 brigaada dotoroo ton sainaar kedelze bişe kolkoozniguudta sain yliger zişee karuulza jabana. Tere brigaadani bişe bişe brigaadanuudaas ton tyryyn tarilgaa dyyrgekee baina. Ene udaarnig nek. Galsan bol tarilgiin noormoo eder byride iiyy gyicedkedeg baina.

Udaarniguudiin kuraliin teleelgçed bol tarilgiin kampaaniigi sainaar engergekiin telee ali zerge kariuucalgatai baisan tyyniigee medeze. eeriingee kubida tokogdoson yyrgee sainaar gyicedkeze baina.

kolkooznig

Kedelmeriiin eder erte ekilne

(Manai tuskai biçegçees).

„Kominteerne" arteeliin (koto şadariin) tariaan azaliin yrgelziin №3 brigaada bol tarilgaa bogonikon bolzorto sainaar e n g e rgekiin telee mericeede negee kojor brigaadanuudaas tyryylze jirebe.

Main 3-nii ederiin medeegeer tus brigaada bol oroosto tariaanii tarilgiigi yri dyyrgeed ovioos ba griçyykee tariza buusakaa baina.

Ɵcegelder main 3-nii ydeşe bolson yiledberiiin zebleen deere ene brigaada bol koino kozomdozo jabasan №2 Nimiin brigaadada socisliis bygsiir emkidkeke tukai asuudal zeblen kelcebe.

Geke zuura №3 brigaada tarilgaa ton bogonikon bolzorto tyrgen dyyrgesen bolboç tarilgiin çanariin talaar sain geze kelkiin argagyi.

Gazaraa jaakadaa muu kagalnabta, tarilgiin çanariin talaar juunda muu bainabta geze brigaadiin brigadiir nek. Şara şoinzon gedegees asuukada, [illegible] ze kelene:

Nodonon zilde, minii urd[illegible] brigadiir jabasan Daşiin şo[illegible] bol paaraa ton muugaar kagal[illegible] baiba enyyn deerees menee [illegible] rni bambagar zeelen şor[illegible] bişe karin jandan katuu ba[illegible]

Zalkuu muu brigadiiriin gen[illegible] bideneriin kagalalga muu [illegible] çanariin inspeegce şinzelsen b[illegible] —geze kariuucana.

Gurbadugaar ba men tyy[illegible] len bişeç brigaadanuudiin ke[illegible] meriiin ederni ton erte ekil[illegible] baina. Kolkoozniguud bol egle berenkiigees ydeşiin boro ka[illegible] boltor aikabtar çangaar ked[illegible] jabana. Iigeze kedelegtii [illegible] nek. Raazumov bykii kolkoo[illegible] guudta zaasanbelei

Dembe[illegible]

Apreeli 30-da 4963 ga tariba

Yysti—Ordo 2. (Telegraamaar). Apreeliiin 30 eder Ekired Bulgadiin aimag dotoroo kamta 4963 gaa tarilga kiigdezei

Barivkoc[illegible]

Başkiir rispyyвlike ba Şitiin mozotoi Batalsan məriiseədə ilaza garka

Bykeburiaadiin malzaaliin tələə doвtolgo

Maliin too tolgoigi nidenii cegcegii meteer kamagaalka

Malazal deerees loodornuudiigi kəəkə

lazaliin karuuliigi bodoto udaarniguudiin garta əkə

Burmongoliin respyybli-
əne malazaliigi kegzəəkə
rilgo tabigdasan baina.
r deerees BMASSSR iin
BK(b) Namiin Mozkom
eeli 25 nii togtool) 1934
arta bykii kolkooz
н seegterte baigaa 168197
luugi 173442 tolgoi kyr-
oruulza, 3,1 kubi nemee-
e tomo mal-356879 tolgoi
s 410589 tolgoi kyrter,
lza- 15 kubi nemeeke.
aa 326225 tolgoi baisanaas
olgoi kyrter oloşoruulza,
bi nemeeke, gakai 46305
isanaas 60098 tolgoi kyr-
bolgozo, 30 kubi nemee
oi geze togtooson baina
aliigi decşedkeke jabadal
i azakuin udka çanartai-
lna nək. Staalinii kolkoo
bolşoviigiin, kolkoozni
çanga çadaltai bolgoko
ozongiigi gyicedkeke kem-
iliin jike udkatai baina.
zongiigi bodoto deereni
edee kamagiin tyryyn
n sain baaza tabigdaka
Ynekeeree malazaliin tələə
, ene keregiin emkidkel-
əər tabiaad kəgzəəzə ça-
olkooz bol əərəə bolşovii
o kolkoozniguudaa çanga
bolgozo çadana.
manai respyyblike dotor
in ykelge aikabtar jike
qagcakan-Aga, Selenge,
Şiber, Kiaagta, Jaruuna-
maguudta Apreeli 25 me
kamta deeree 4584 tolgoi
en, 657 tolgoi təl dutuu
baina. Ene toonuud bol
e bəgəəd, mən bişeç ai-
a iimeşyyl baidaltai baiza

şaltagaan deerees mala-
bykii azakuin teempees
eb gekede, 1 dakini mal
re angiiin temecel nen
bolson ba odocç bolzo
kolkoozuudta şurgasan
daisadiin yldegdelnyyd
azalda koro kənegəəl kyr-
deb loodor ba ynen bişe
kolkoozniguudiigi tukira-
gi gəmteeke, təl abalgiin
ii kampaaniigi tasalduul-
zergiin syidkelgiigi ja-
baina. Enyyn tukai nege
lekede, koriiin aimagiin
i somonii „Main negen"
in 280 tolgoi mal syyliin
dotor koroson baina. Mal-
daagça ken baisamba ge-
ma Lodoi Sanziin gegçe
baika jum. Jime faagtanuu-
spyyblike dotor tooloko
ileen olon baika. Juun

deerees iime koro kənegəəlnyyd bolnob gekede, kətəlberiləgçəd, namiin emkinyyd, udaarniguud ba ynen sedkelte kolkoozniguud iin angiiin seremziin kangaltagyi deerees bolno. Gadna, kyn bykenii daaza abasan kədəlmeriingəə teeknikiigi medekegyi ba medekeç geze oroldodogyi deerees bolno.

Kolkooznuudta eldeb eteqeedyyd şurdaad, koro kiikedeni deere nerlegdəgçəd bol niite kolkoozniguudiin sanal sedkeliigi tatan emkidkeze, bygedeerеe tere korotonii aaşiigi ile gargaza, kiira gamgyi keseen temeceke josotoi. Getele. nege zişəe kelekede, koriiin aimagiin danda-kudanii „Ulaan malçan" kolkooziin geşyyn Biligte Banzaragşiin gegçe bol amaraltada bais n azagiigi unaza kezengiin dasangaar kaişa kereg kesece jirekedеe azargiin niuruugi çarka daari bolgood, əşəə deeree seni kabasiini kurca iriteer adaaza çarkatai bolgood orkison baika jum. Enyyniigi bykii kolkoozniguud medeze baigaad, zeriig aaşatai Banzaragşiin gegçiigi kolkoozoos kolo kəəgəəd, katuu kariuucalgada kabaaduulkiin orondo, bygedeeree abiaagyi baisan baina. Ene jabadal bol socialiis zəəridə koro kyrgəgçede ceb ceke tusalsan kereg bolno.

Nutaguudiin namiin emkinyyd bol malazaliigi kamagaalka tukai ba kolkooziin nangin zəəridə koro kyrgəgçedtei niite kolkoozniguudiin temecel emkidkoze, əəsedəə ene temeceliigi tolgoilon udaridaza çadaagyi cagtaa malazaliin provleemiigi bogonikon bolzor dotor amzaltatagaar şiidkekebdi geza sanaza bolkogyi.

Malazaliin kozodoliin 2 daki şaltagaani bol malazal deere şalgagdasan kaadra əşəə əceən ba nam soveediin zygees ene azal da tariaan azaltai adaliaar sanaagaa əşəə tabiza çadaagyi deerees bolno. Maliigi karaka ba tələyydiigi tezeekiin teeknikiigi medeke sain dyreşeltei kaadra ton dutamag azai. Mənəə kyrter zarim aimaguud ba kolkooznuud bol malazaliin kaadrada cportuniis josoor kandaza, kolkoozdo jamar negen syidkel kiisen loodor, ynen sedkelees kədəlkegyi eteqeedyydiigi malazalda tabidag baina.

Enyyn tukai gancakan zişəe kelekede, Tarbagatain aimagiin Doodo Ilkiin somonii „Arbizal" kolkoozdo malazaliin yrgelziin brigaada udaarniguudaas emkidkegdesen baikadani, urid malazaliigi daagça jabaad syidkel kiisen Dondog Cerenii gegçe kolkooziin tyryy bolzo, brigaadiin geşyydiigi tasalan butargaza, orondoni niudar ganii bacagan Dulma Badmiin gegçiigi ba bişeç ene metenuudiigi oruulsan baika jum. Iimeer kandaza ogto bolkogyi bəgəəd, malazaliin kereg erkebişe tasaldalda orono.

Malazaliin kozodoliin 3 daki şaltagaani bol azaliigi muugaar emkidkesen deerees bolno. Tariaan azal deere karakada eceən bişe dutagdalnuudtai bolboç malazaliin kədəlməritei zişəəlkede, mən aza liin zeb majagiin emkidkel tabigdasan baina. Aimaguud bol malazaliin kədəlməriiin emkidkelgiin asuudalda komuniis namiin eril tiin josoor kandaza çadaagyi baina.

Malazaliin kereg deereki ezegyi jabadal yrgelzelseer baina. Ezegyi baidal bol maliin ba narai təlyy diin ykelgiin yndesen şaltagaani bolno Azalaa zebəər emkidkeze, malazalda erkim udaarniguudiigi sungan tabiza, malazaliin kegzəl tiin tələə temecekiin orondo, ka rin eldeb janziin „boldog josotoi şaltagaanuudiigi" ul aa bariaad baidag jabadalnuud baina. Jamar tiime şaltagaanuud jum gekede, maliin dutuugaar təl kajalga, tuga lnuudiin şiçelge geke mete baika jum.
Juun deerees mal bol dutuugaar təl kajanab gekede, tərəkə malaa ilgangyi bişe malnuudaar kamta bai lgaka ba bilçeeke tərəkə şakasan gyydee kədəlməridə jabuulka ge ke mete baikadani tedeni sar bukada mərgyylke, əşəə cebdeg noiton kebterig bolon yzesen kur əbəsə idyysenees geke mete kynii medeed cag dooni zasaza bolko şaltagaanuudaas bolko jum. Tugal nuud jaagaad şiçeneb gekede, mə

nəə noiton, kyiten ba muukai bai ra baidal deerees bolon iini jike bagaar kykyylke geke metees jikenkini boldog baina. Iime baikadani zarimuud bol „tugalnuudiin dutuu garalganii, şielgenii əbəçən buuba" geze əəsediingəə dutuu dundiigi ba azal kədəlməriiigi emkidkeze çadakagyi enyygeer kalkalka geze oroldodog baina.

Malazaliin kozodoliin 4 deki şaltagaan bol onco tobço bişe ba koirog jərənkii kətəlbəri bolon „zize" zyilnyydiigi tookogyi jabadal deerees bolno. Zize deerees toolgdodog zyilnyydni bol azaliin ton suuri bolno. Kətəlberiləgçəd bol mal azaliin baidaliigi cag yrelze şalgaza baika josotoi.

Tiime tula ene dutagdalnuudiigi usadkakiin kamtaar oroonii kampaaniigi sainaar engərgəzə mal azaliin provleemiigi bogonikon cag dotor şiikeke manai ariuun ujalga bolno.

P.

Arkinça Ajuuşiin gegçiigi feermees kolodkoko

Selenge. Deresetein somonii „Galiin oçon" geze kolkooziin ma liin feermiigi daagça Buda Ajuuşiin gegçe bol əngərsən namaraas odoo kyrter malazal deere jabaka zuuraa negeç çanartai kədəlməri kiisengyi. Əngərkedəə kamta kediiç ykerteigee medekegyi jum. Mənəə „kərdiin adag" geze gazarta maliin baira baika bəgəəd,

tendeni ynieediin niile deeree tərəlgən bolzo baikada tugalnuudaa bailgaka bairagyi, bədəlməriçediin bairada bailgaza baina. Iigeze maltai kamta baikadaa kədəlməriçədni əbədəzə ekilbe, daraani tugalnuudiin əbədəkeni zalaşagyi bolzoi.

Feermiigi daagça Ajuuşiin bol səni bolkodo araki uugaad, edər bolkodo kolkooziin moridiigi şileze unaad demii keseze, kədəlməriçədiigi karaaza, cokizo jabadag baina.

Samagantaigaa kiaagtiin adadiin emçende bejee yzyylkeer oçokodoni. emçen bol bejiini eryyl geze kelebe. Gertee bucaka zamdaa 2 çeedpertiiin şiltei araki teegeed, şal makan sogtuugaar kolkooziin moriiigi ykeke şakatarni gyilgeze jabasaar tere teeze jabasan arakiaa buta cokiood jireze, aikabtar uurtai suuza baina.

Ene arakinça ba uurtai nojon Ajuuşiin gegçe bol mal deere negeç azai kiigeegyi aad, edər byri 150 cootiigi abça baika jum.

Tiime tula Ajuuşiin gegçiigi malazalaas kolodkozo, erkim udaarnigiigi feermiin daagca bolboko çukala bolbo. Nək. Staalinii „malazal deere erkim kynyydiigi tabika josotoi" gesen zaabariigi darui bejelyylke keregtei.

Traagtar

Dariima ba Gyrgym Sanziin gegçedte şan əkə

Kiaagta. Ara—Kireetiin somonii Raazumoviin neremzete kolkooziin koninii tavaariin feermiin kədəlməri sainaar jabaza baina.

1933 onii namar tus feerme bol 226 tolgoi tərəkə konitoi baisan bəgəəd, Okiin—Bulagiin MTSiin maliin zaabariçan nək. Çeekinii zaabariaar ene tooto konidiigi kojor ondoo zvenoo bolgon tasalsan baina.

Ene kojor zvenoonuud bol şine tələnyydiigi 100 kubi sainaar abka ba jərə konidoo sainaar karaka tukai kooroudiin socialiis məriicəənii doogovor batalsan baina.

Mənəə konidiin tərəəd baikada sain kədəlmeriiin yre karagdana. Negedygeer zvenoogiin koniçod Sanziin Dariima Gyrgym gegçed bol konidoo jike sainaar karadag bəgəəd, 134 təl abka josotoi aadla 146 tolgoi təl abasan baina. Tələnyydni ton erkim kycetei ba erte garsan kurigadni 15—16 kiilo tatadag baina. Kurigadaa gurban gryype bolgozo tasalaad karadag. Ene zilde negeç tolgoi kurigan ykeegyi. Sanziin Dariima bol ene 146 kurigadaa əəriingəə 5 kuruu mete medene. Jamar kuigan jamar koniniib—edeniigi cəniiini medeze baika jum. Sanziin Dariimiin daaza, karaza baisan konidiin baira ton ceber ken ba dulaakan bəgəəd, konidoo cag dotorni ideelyylze usalza baidag baina.

Kojordoki zvenoodo Cedenii Medegmaa ba Abidiin Cerencuu gegçed kədəldeg bəgəəd, konidni muu baidaltai baina.
Ene zvenoodo 92 tolgoi konid tərəkə baisan aadla 84 ni tərəsən 3 kurigadni muugaar karasan deereeseni ykesen baina.
Amidii baisan kurigadni turankai. Ene juun deerees bolbol gekede, ene kojor koniçod daasan konidtoo ton kaikaramza ygeigeer kandadag bəgəəd, mənəə turankai baisan kurigadni byri çaaşaa korozo bolkoor baiza baina. Cedenii ba Abidiin gegçed bol taba taban azalta ədərnyydeer straafduulsan baina.

Ede nəkəd Sanziin Dariima ba Sanziin Gyrgym gegçedees bişe kolkoozuud zişəe abka çukala.

Gadna, tus Raazumoviin neremzete kolkooziin pravlieeni bol nəkəd Sanziin Dariima ba Sanziin Gyrgym gegçediigi bodotoorni (malaar) şagnaka josotoi.—

A. Nagasliin

65 nasatai əbəgən socialiis ujalga əgəbə

Selenge. Nojokon somonii „Ulaan mandagça" kolkooziin koniçon bolko 65 nasatai əbəgən Budaceren Namsarain gegçe bol socialiis ujalga əgəbə. Ujalga dotoroo keleseni bol nək. Staalinii „1934 on bol malazaliin kubilaltiin zil bolko josotoi" geze kelesenii udka çanariigi byrin oilgood, odoo baisan 187 tolgoi koni, 163 jamaa, 72 kuriga, 35 eçege—kamta 457 tolgoi koni jamaadiigi ba mən tərəkə koni jamaadiigi sainaar karaza, kariuulza baikaas, gadna konidoo səniiin cagta karuulgyi orkikogyi ba ədəriin cagta ezegyigeer orkiko ygeib geze bejee ujalgalba.

Ene əbəgən mete socialiis ujalga əgəgçəd olon bolko josotoi.

D.B

Karalan somon maliin oroondo beledkelgyi

Kiaagta. Karalan somon dotor maliin oroonii kampaani ton suliaar jabaza baina. Enyyn tukai somsoveedto jamarç medee yge. ba jamarç kədəlməri kiigdenegyi

Zarim kolkoozuud boi azarga bukanuudaa tasalza, sainaar tezeeze, amaruulka zyiliigi martaad baikaas gadna oroonii təsəbç ygei suuna. Zişeelkede, Tydebiin neremzete kolkooz bol oroonii kampaaniiin təsəb ygei. azarga, bukanuudni sain baira baidalda oruulagdaagyi baina. Tus arteeliin tyryy Galsanii gegeçe bol enyyniigi „martaad" baisanaa karin „bukaa tasalza sain tezeelde uruulka jyymesen" geze apreeliiin 11 nii ədər ukaandani orobo.

Gadna, ene kolkooziin tugal, kuriga eçeged muu baidaltai baina tələyydiin ideze baisan əbəsən ton muukai baikaas gadna geşkiberi bolson baika jum.

Ene tasaldal dutagdalnuudiigi jabuud dundaa asaka ba gyicedkeke keregtei.

Aimagiin gazariin tasag darui kemzee əbagtii

Ž. Cerenii.

Nөk. Batkaatov PVRZ-iin barilgiin 7-doki tasagiin namiin emkidkeçe.

Nөk. Sakeelijev barilg
7-doki tasagiin profsoj
komiteediin teryylegç

Номер выпускал Р. ЦЫДЕНО Корректировал Ж. ЖАМСАРАНОВ Верстал Д. Н. ЖАМБАЛОВ Гостипография. Уполномоч Бурглавлита № 368.